Europeiska unionens officiella tidning

SV
C-serien

C/2026/4652

23.9.2026

Yttrande från Europeiska ekonomiska och sociala kommittén

EESK:s bidrag till FN:s vattenkonferens 2026: från EU:s blå giv och vattenresiliensstrategi till globala vattenåtgärder

(yttrande på eget initiativ)

(C/2026/4652)

Föredragande: **Paul RÜBIG (AT–I)**

Medföredragande: **Hervé JEANNIN (FR–Kat. 2)**

Rådgivare	Durk KROL (för föredraganden, grupp I)
	Paula Martinelli Vieira da Rosa (för medföredraganden, Kat. 2)
Beslut av plenarförsamlingen	23.10.2025
Rättslig grund	Artikel 52.2 i arbetsordningen
	Yttrande på eget initiativ
Ansvarig sektion	Rådgivande utskottet för industriell omvandling (CCMI)
Antagande av sektionen	20.5.2026
Antagande vid plenarsessionen	18.6.2026
Plenarsession nr	606
Resultat av omröstningen (för/emot/nedlagda röster)	182/0/4

1. Slutsatser och rekommendationer

1.1 Europeiska ekonomiska och sociala kommittén (EESK) understryker vikten av FN:s vattenkonferens, eftersom vattenresiliens måste bli en strategisk prioritering och ett eget politikområde på global nivå, på samma sätt som redan är fallet på EU-nivå. I nuvarande takt kommer en hållbar vattenförvaltning inte att uppnås före 2049. EESK efterlyser ett paradigmskifte bort från linjär vattenanvändning och mot cirkulära system, där vatten erkänns som en kollektiv nyttighet med socialt, miljömässigt och ekonomiskt värde.

1.2 Vatten är en strategisk resurs för ekonomisk utveckling, samhällets resiliens, klimatanpassning och sunda ekosystem. Politiska insatser måste främja effektivitet, investeringar och integrerad förvaltning i samspelet mellan vatten, energi, råvaror och livsmedel samt stödja övergången till ett vattensmart samhälle och en vattensmart ekonomi.

1.3 Vatten måste behandlas som en central och övergripande fråga i all offentlig politik. EESK efterlyser en övergripande styrningsstrategi på global nivå som integrerar vatten i alla sektorer och på alla förvaltningsnivåer, med ett tvärgående deltagande av det civila samhället.

1.4 EESK uppmanar det internationella samfundet att otvetydigt fördöma attacker mot viktig vatteninfrastruktur som är oumbärlig för civilbefolkningens överlevnad och erkänna sådana attacker som krigsförbrytelser.

1.5 EESK rekommenderar en systematisk tillämpning av ett ”vattentest” för alla relevanta politiska initiativ på EU-nivå och global nivå i syfte att bedöma deras inverkan på vattenresurser, vatteneffektivitet och vattenresiliens samt säkerställa samstämmighet med målen för hållbar vattenförvaltning. Eftersom vatten är en kollektiv nyttighet är tillgång till vatten till överkomliga priser för utsatta grupper avgörande för att säkerställa vattenrättvisa.

1.6 EESK betonar att uppnåendet av vattenresiliens förutsätter en grundläggande beteendeförändring inom alla samhällssektorer. Att minska förbrukning och föroreningar, trygga tillgången, modernisera infrastrukturen, främja återanvändning, anpassa metoder inom jordbruk och industri, utveckla klimatanpassning och begränsningsåtgärder samt bevara och återställa våtmarker ([1]) för att förbättra lagring och bevarande av vatten (inklusive naturbaserade lösningar) är centrala inslag i denna omställning.

1.7 För att uppnå vatten- och klimatresiliens krävs återställande av ekosystem och den naturliga vattenhållningsförmågan. Naturbaserade lösningar, däribland våtmarker, bör erkännas som kritisk infrastruktur för vattenresiliens samt användas i stor skala ([2]) och integreras i alla dialoger.

1.8 Ökade investeringar är avgörande, men det räcker inte med enbart offentliga resurser. EESK efterlyser en utfasning av miljöskadliga subventioner samt starkare och tydligare nödvändiga villkor för att mobilisera privata investeringar, bland annat genom evidensbaserade riskbedömnings- och riskdelningsmekanismer. Blandade finansieringsstrategier bör mobilisera såväl offentligt som privat kapital och stödja en gedigen portfölj av bankmässiga projekt inom ramen för mål 6 för hållbar utveckling. Erfarenheten visar att den offentliga sektorns tillhandahållande av dricksvatten är ett bra alternativ för allmänheten, eftersom den offentliga sektorn arbetar för en offentlig hållbar infrastruktur. Följaktligen bör finansieringen av dricksvatten- och avloppsvattentjänster i första hand komma från offentliga medel och ingen skatt på vatten bör tas ut.

1.9 För att uppnå tryggad vattenförsörjning krävs ekonomiskt hållbara tjänsteleverantörer samt etiska och inkluderande regelverk som främjar hållbarhet, effektivitet, kostnadstäckning och resultatjämförelse, samtidigt som överkomliga priser och allmän tillgång säkerställs.

1.10 EESK efterlyser mer stöd till vatten, sanitet och hygien genom integrerade klimatresilienta strategier som kombinerar infrastrukturutveckling, styrning och kapacitetsuppbyggnad. Särskild uppmärksamhet bör ägnas åt utsatta och marginaliserade grupper. Dricksvattenförsörjningen bör prioriteras i händelse av konflikter om vattenanvändningen.

1.11 Avrinningsdistrikt bör utgöra den primära enheten för vattenförvaltning, planering och analys, även i gränsöverskridande sammanhang. Plattformar för berörda parter på distriktsnivå bör stödja samordnat beslutsfattande, datadelning och resursfördelning för att förbättra den gemensamma vattenförvaltningen, särskilt med hjälp av digitala verktyg och genom kunskapsutbyte.

1.12 EESK anser att omställningen till ett vattensmart samhälle bör påskyndas, bland annat genom främjande av svampstäder, ökad återanvändning av vatten, minskat läckage samt en omvandling av reningen av avloppsvatten till system för resursåtervinning.

1.13 EESK förespråkar att globala mål fastställs för att förbättra vatteneffektiviteten med minst 10 % fram till 2030 och för att avsevärt öka återanvändningen av vatten inom alla sektorer fram till samma år. För att kunna följa upp framstegen bör utvärderingarna baseras på tydliga indikatorer.

1.14 Digitalisering, tillförlitliga, tillgängliga och interoperabla data samt AI-system är avgörande för att förbättra transparensen, resultaten och beslutsfattandet. Globala övervakningsramar bör omfatta alla användare och alla användningsområden samt bygga på principen om rätt vatten för rätt ändamål.

([1]) Våtmarker definieras i Ramsarkonventionen om våtmarker (1971) som ”sumpmarker, kärr, torvmossar eller vattenområden, oavsett om de är naturliga eller konstgjorda, permanenta eller tillfälliga eller består av vatten som är stillastående eller rinnande, sött, bräckt eller salt. I detta innefattas sådana havsområden vilkas djup vid lågvatten inte överstiger sex meter”.

([2]) EESK:s yttrande ”EU:s strategi för vattenresiliens och europeiska integrerade ram för klimatresiliens och riskhantering” (EUT C, C/2026/3223, 2.7.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/3223/oj).

1.15 EESK rekommenderar att harmoniserade indikatorer, övervakningsmekanismer och rapporteringsramar, baserade på Världsmeteorologiska organisationens indikatorer ([3]), utvecklas för att följa framstegen när det gäller vattenresiliens och säkerställa ansvarsskyldighet på såväl EU-nivå som global nivå.

1.16 EESK betonar vikten av att öka allmänhetens medvetenhet och förbättra kommunikationen om vattenutmaningar. Det civila samhället måste informeras och aktivt involveras i beslutsprocesserna för att främja beteendeförändringar och ett gemensamt ansvarstagande.

2. **Allmänna kommentarer**

2.1 **Vatten för människor:** de mänskliga rättigheterna till vatten och sanitet, även för utsatta grupper, i syfte att skapa hälsosamma, hållbara och vattensmarta samhällen och ekonomier. Vatten är en kollektiv nyttighet som måste skyddas och försvaras och bör inte behandlas som andra handelsvaror, i enlighet med ramdirektivet för vatten och fördragen.

2.1.1 Tillgång till vatten och sanitet är en grundläggande mänsklig rättighet, vilket betonas i FN-stadgan och EU:s blå giv. Tillgång till säkert dricksvatten måste vara en oförytterlig rättighet för varje människa, som gör det möjligt att leva ett värdigt liv. Trots detta saknade under 2024 fortfarande mer än 2,2 miljarder människor tillgång till säkert förvaltat dricksvatten. EESK betonar att vatten inte får reduceras till en handelsvara eller enbart betraktas som en finansiell tillgång, utan måste erkännas för sitt sociala, miljömässiga och ekonomiska värde. Vattenfattigdom utgör ett hot mot både demokratin och freden. Denna strategi bör vara vägledande för all nationell och internationell politik som rör förvaltning och styrning av vatten.

2.1.2 Att säkerställa allmän tillgång till vatten, sanitet och hygien är avgörande för att värna den mänskliga värdigheten och uppnå hållbar utveckling. EESK efterlyser ett stärkt stöd till partnerländerna genom integrerade klimatresilienta strategier som kombinerar infrastrukturutveckling med naturbaserade lösningar, styrning och kapacitetsuppbyggnad – med särskilt fokus på utsatta grupper – och som därigenom bidrar till omställningen till ett vattensmart samhälle på global nivå. Den tredubbla världsomspännande krisen ([4]) förvärrar i allt högre grad de vattenrelaterade utmaningarna, bland annat torka, översvämningar, minskande grundvattenresurser och förstörelse av ekosystem ([5]). Det är viktigt att främja hållbara och vattensmarta förvaltningsmetoder för att uppnå mål 6 för hållbar utveckling och värna de grundläggande mänskliga rättigheterna. Långsiktiga lösningar måste inriktas på att stärka lokala ekosystem, återställa den naturliga vattenhållningen, modernisera vatteninfrastrukturen och förbättra styrningen, så att människor inte tvingas lämna sina hem. Lösningarna bör minska föroreningar vid källan, stärka den lokala vattentillgången och förvaltningen av lokala resurser, återställa ekosystem och motverka kommersialisering av vatten.

2.1.3 EESK upprepar sin uppmaning inom ramen för EU:s blå giv om en gemensam strategi mot vattenfattigdom och förespråkar riktlinjer för att övervaka tillgången till vatten- och sanitetstjänster av hög kvalitet till överkomliga priser, där olika alternativ undersöks, konsekvens- och riskbedömningar genomförs samt där tjänsterna utvärderas under hela deras livscykel. Kommittén betonar behovet av rättvis resursfördelning, tillämpning av principen om att förorenaren betalar och ett starkt offentligt ledarskap för effektiv vattenförvaltning som driver på utvecklingen inom jordbruk, industri och hälsa och gynnar samhällena.

2.1.4 Vattenfrågan bör integreras i alla sektorer och politikområden. Regeringarna står inför ett ökande tryck till följd av klimatchocker, förlust av biologisk mångfald, föroreningar, urbanisering samt växande efterfrågan från jordbruk och industri, samtidigt som investeringsbehoven ökar. Dessa utmaningar påverkar vattensystemen och försörjningsmöjligheterna.

2.1.5 Vetenskap och teknik är avgörande för utformningen av vattenförvaltningen och för att trygga tillgången till dricksvatten. EESK betonar att tillförlitliga och tillgängliga data samt digitala system stärker transparensen, förebygger risker och förbättrar resultaten inom vattenförvaltningen. Kommittén förespråkar användning av data som underlag för evidensbaserat beslutsfattande, utifrån en försiktighetsansats.

([3]) Se *State of Global Water Resources 2024* för standardiserade och vetenskapligt grundade hydrologiska indikatorer som kan användas för att stödja övervakningen av vattenresiliens.
([4]) Klimatförändringar, förlust av biologisk mångfald och föroreningar.
([5]) EESK:s yttrande ”EU:s strategi för vattenresiliens och europeiska integrerade ram för klimatresiliens och riskhantering”.

2.1.6 Alla nödvändiga åtgärder, inbegripet ny teknik, måste genomföras för att göra vattenförvaltningen hållbar. Vattenintensiva industrier och jordbruk bör anpassas för att minska vattenförbrukningen och öka återanvändningen av vatten.

2.1.7 I väpnade konflikter har vatteninfrastruktur i allt större utsträckning blivit mål för attacker som direkt hotar den mänskliga rätten till vatten och sanitet och undergräver stabiliteten i de drabbade regionerna, med konsekvenser som består i årtionden. Det är nödvändigt att entydigt fördöma sådana handlingar och de bör omfattas av internationella mekanismer för ansvarsskyldighet. EESK uppmanar det internationella samfundet att otvetydigt erkänna att attacker mot kritisk vatteninfrastruktur som är oumbärlig för civilbefolkningens överlevnad utgör krigsförbrytelser och måste fördömas.

2.1.8 EESK betonar att det krävs ökad medvetenhet hos allmänheten och bättre kommunikation om vattenutmaningar för att uppnå vattenresiliens och sunda ekosystem ([6]). Ökat deltagande av konsumenter och berörda parter samt större transparens är avgörande för att främja beteendeförändringar och stödja omställningen till ett vattensmart samhälle.

2.2 **Vatten för välstånd:** värdesätta vatten genom politik som fastställer tydliga regler för effektivitet och investeringar, beaktar kopplingen mellan vatten, energi, råvaror och livsmedel, främjar en integrerad och hållbar förvaltning av vattenresurser och avloppsvatten, säkerställer effektiv vattenanvändning inom alla sektorer samt bidrar till ekonomisk, miljömässig och social utveckling. Vattenrelaterade villkor är nödvändiga i detta sammanhang.

2.2.1 EESK betonar att vatten utgör en oumbärlig grund för den globala ekonomin, miljön och allas sociala välbefinnande och efterlyser en global förändring av hur vatten värderas samt ett erkännande av vatten som en grundläggande del av samhällenas välstånd, i linje med den förnyade efterlysningen av en blå giv för EU – ”Renewed call for an EU Blue Deal”. Inom EU råder redan vattenbrist i 29 % av territoriet, samtidigt som efterfrågan på vatten från de viktigaste industrierna kan komma att tredubblas fram till 2030 ([7]). Det är tydligt att det finns ett akut behov av en integrerad förvaltning av vattnets kretslopp, inte minst mot bakgrund av den europeiska strategin för vattenresiliens.

2.2.2 EESK betonar att det är brådskande att EU tar en ledande roll för att lösa den tredubbla världsomspännande krisen och de globala vattenproblemen. Vattenresiliens sträcker sig bortom klimat- och miljöpolitiken. Samtidigt är vatten- och klimatresiliens ömsesidigt förstärkande och måste, där tydliga samband föreligger, hanteras samlat. Tio år efter lanseringen av Agenda 2030 har 2,2 miljarder människor fortfarande inte tillgång till säkert förvaltat dricksvatten och 3,4 miljarder människor saknar tillgång till säkert förvaltad sanitet. I nuvarande takt kommer en hållbar vattenförvaltning tidigast att uppnås 2049. Dessa ojämlikheter innebär betydande risker för välstånd, stabilitet och mänsklig utveckling och bör prioriteras i EU:s globala vattenförvaltning samt i arbetet inför FN:s vattenkonferens 2026.

2.2.3 Vattenstress utgör en strukturell och social begränsning. Förlusten av denna knappa och livsviktiga resurs hotar den ekonomiska effektiviteten, energianvändningen och hela värdekedjan för vatten. EESK förespråkar att principen om ”vatteneffektivitet först” utvidgas globalt i de industriella strategierna. Denna omställning kräver en övergång från linjära modeller för vattenanvändning till cirkulära vattensystem, som bygger på principen om att använda rätt vatten för rätt ändamål.

2.2.4 EESK understryker att sökbara, tillgängliga, interoperabla och återanvändbara data är en förutsättning för en vattensmart ekonomi. Kommittén upprepar med oro sin uppmaning om en blå giv för EU och hänvisar till sitt yttrande om den europeiska strategin för vattenresiliens ([8]), där det konstateras att det saknas enhetlig statistik på EU-nivå om vattenförsörjning och vattenanvändning per användningstyp. Det behövs global smart datainsamling och interoperabla dataområden, och alla vattenanvändare måste inkluderas i de globala övervakningsramarna.

([6]) EUT C, C/2024/6880, 28.11.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/6880/oj.

([7]) Viktiga industrier omfattar datacentraler, tillverkning av halvledare och batterier samt vätgas (Water Europe 2024, ”Socio-Economic Study on the Value of the EU Investing in Water”).

([8]) EUT C, C/2026/35, 16.1.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/35/oj.

2.2.5 EESK anser därför att följande vägledande principer bör tillämpas:

— **Integrering**: Vatten måste betraktas som en permanent, strategisk och övergripande fråga i alla instrument för politiska åtgärder, styrning och investeringar. Vatten är inte bara avgörande för sunda ekosystem och klimatanpassning, utan utgör också den viktigaste råvaran för våra samhällen och ekonomier, i enlighet med den mänskliga rätten till vatten.

— **Införande av teknik för ökad effektivitet och minskad förorening**: Politik och teknik som främjar vatteneffektivitet och återanvändning samt minskar föroreningar bör påskyndas, i linje med princip 16 i EU:s blå giv. Detta bör kombineras med styrningsramar och kompetenspolitik som främjar införandet samt med ökat stöd till vattengruppen vid Europeiska institutet för innovation och teknik.

— **Förenlighet med industri- och jordbruksstrategin**: Vattenresiliens och vattenrelaterade villkor måste integreras i den globala finans- och industripolitiken. EESK lyfter fram sin efterlysning av en blå giv för EU, där vatten betraktas som en grundläggande del av EU:s industristrategi, jordbruket och medborgarnas rättigheter och något som bör återspeglas i EU:s yttre åtgärder. En balanserad strategi för människors, jordbrukets och industrins användning av vatten bör rekommenderas på global nivå. En minskning av de byråkratiska bördorna får inte leda till att målen för miljö och ekonomi på EU- eller global nivå försvagas eller försämras, inbegripet målen i ramdirektivet för vatten. Om konflikter om användningen skulle uppstå måste under alla omständigheter tillgång till dricksvatten för människor prioriteras.

— **Cirkulär vattenekonomi**: EESK upprepar sin efterlysning av en övergripande strategi för att öka återanvändningen ([9]), som för närvarande endast uppgår till 2,4 % i EU. Systemen för utökat producentansvar bör stärkas med beaktande av kostnaderna för konsumenterna.

— **Tillgång till vatten och överkomliga priser**: EESK rekommenderar att tillgången till vatten bör garanteras till överkomliga priser och prioriteras för utsatta människor och regioner samt för livsuppehållande ändamål.

— **Demokratisk vattenförvaltning**: EESK understryker behovet av inkluderande och transparenta system för vattenförvaltning. Vattenkooperativ är bra exempel på samhällsbaserade styrningsmodeller som förenar effektivitet med förvaltning i allmänhetens intresse.

— **Vatten i samband med offentlig upphandling**: EESK anser att vattenförsörjning är en kollektiv nyttighet och belyser vikten av bra tjänster av god kvalitet, till överkomliga priser. Kommittén rekommenderar ännu en gång ([10]) att en ”gyllene regel” ska införas för investeringar i offentlig infrastruktur i syfte att trygga produktiviteten och det sociala och ekologiska välbefinnandet för framtida generationer.

2.3 **Vatten för planeten**: klimat, biologisk mångfald, föroreningar, ökenspridning, miljö, från källa till hav, resiliens samt beredskap inför och minskning av katastrofrisker.

EESK framhåller principerna 2, 3 och 6 i förklaringen om EU:s blå giv som en grundläggande del av vattenpolitiken för att säkerställa överensstämmelse med målen för hållbar utveckling, miljölagstiftningen (kvalitet) och den inre marknaden (kvantitet). I linje med strategin från källa till hav bör samstämmigheten mellan vatten- och havspolitiken stärkas genom integrerade styrningsramar för att ta itu med utmaningar. Tryggad vattenförsörjning måste erkännas som en avgörande faktor och som en pelare i EU:s strategi för en beredskapsunion samt i allt arbete för att stärka resiliensen ([11]).

([9]) EUT C, C/2025/107, 10.1.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/107/oj.
([10]) Se t.ex. EUT C 486, 21.12.2022, s. 185, EUT C 486, 21.12.2022, s. 67 och EUT C 75, 28.2.2023, s. 102.
([11]) EUT C, C/2026/42, 16.1.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/42/oj..

2.3.1 Jorden är en enda, unik källa till liv. Vatten står i centrum för den tredubbla världsomspännande krisen. Befolkningstillväxt samt ohållbara produktions- och konsumtionsmönster har intensifierat klimatförändringarnas effekter, vattenrelaterade katastrofer och industriföroreningar, inbegripet långlivade föroreningar såsom per- och polyfluorerade alkylsubstanser (PFAS). Kommittén konstaterar att konsekvenserna av klimatförändringarna och förlusten av biologisk mångfald är välkända ([12]) och att omedelbara åtgärder för att förbättra vattenförvaltningen och klimatresiliensen är avgörande. Detta inbegriper bland annat insatser för att förebygga och minska vattenföroreningar som en integrerad del av det internationella miljöskyddsarbetet och återhämtningspolitiken.

2.3.2 De nuvarande kostnaderna för vattenföroreningar är betydligt högre än de investeringar som krävs för förebyggande åtgärder. Runt om i världen finns exempel på god praxis när det gäller saneringsåtgärder, bland annat storskaliga program för återställande av ekosystem i torra regioner samt strategiska investeringar i infrastruktur för överföring och lagring av vatten, i syfte att åtgärda regionala obalanser.

2.3.3 Det är dock viktigt att en lösning inte i sig leder till nya problem. Allt fler länder hanterar sin dricksvattenbrist genom avsaltning av havsvatten. EESK förespråkar att mineraler ska separeras helt från havsvatten och återanvändas för andra ändamål ([13]), i stället för att ge upphov till nya former av föroreningar och i slutändan skada miljön ([14]).

Kommittén efterfrågar även andra sätt att trygga vattentillgången, såsom att främja cirkulära vattensystem samt fler och okonventionella vattenförsörjningskällor. Skräddarsydda lösningar bör prioriteras. Övervakningen av utsläpp av avloppsvatten och av vattenkvaliteten har varit begränsad, återställandet av infrastruktur har försenats och de miljömässiga, sanitära och sociala riskerna ökar.

2.4 **Samarbete kring vatten**: gränsöverskridande och internationellt samarbete kring vatten, inbegripet vetenskapligt samarbete och inkluderande styrning.

2.4.1 Det gränsöverskridande samarbetet ger fortfarande otillräckliga resultat. Rapporteringen om FN:s mål för hållbar utveckling visar att av de 153 FN-medlemsstater som delar gränsöverskridande vatten har endast 43 operativa arrangemang som omfattar gemensamma vattenområden ([15]). EESK påpekar att inkluderande och rättvis styrning samt gränsöverskridande samarbete är avgörande för att uppnå ett vattensmart samhälle och säkerställa fred, stabilitet och resiliens.

2.4.2 Regionala samarbetsplattformar, däribland organisationer för vattenområden och regleringsnätverk som sammanför offentliga myndigheter, jordbruket, industrin, finansinstitutioner och forskningsinstitut, kan spela en viktig roll när det gäller att omsätta globala åtaganden i regionala åtgärder. Genom att stärka dessa plattformar kan kunskapsutbytet, den politiska samordningen och investeringsberedskapen förbättras.

2.4.3 EESK upprepar sin ståndpunkt om blå diplomati ([16]) och betonar att vattenbrist och vattenrelaterade risker utgör ett växande hot mot internationell fred och stabilitet, där vatten blir ett instrument såväl för fred, demokrati och utveckling som för krig och konflikter. Samarbete kring vatten måste utgöra en pelare i EU:s yttre åtgärder och inte endast ett tillägg.

2.4.4 EESK framhåller det kritiska sambandet mellan vatten, fred, demokrati och säkerhet och noterar att vatteninfrastrukturen utsätts för ökande risker till följd av konflikter, cyberattacker, sabotage och extrema väderförhållanden. Kommittén rekommenderar att skyddet av vatteninfrastruktur – däribland naturlig vatteninfrastruktur – stärks inom bredare säkerhetsramar genom riskbedömningar, resiliensstandarder, beredskapsplanering och förbättrat samarbete mellan civila myndigheter, vattenmyndigheter och försvarsmyndigheter, för att säkerställa kontinuitet i samhällsviktiga tjänster vid kriser.

([12]) IPCC:s sammanfattande rapport AR6.
([13]) EUT C, C/2026/2542, 22.5.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/2542/oj..
([14]) Sea4Value-projektet, som utvecklar och genomför teknik för återvinning av mineraler och metaller ur saltlösningar från havsvattenavsaltning, utgör ett exempel på god praxis som kan tjäna som förebild.
([15]) https://unstats.un.org/sdgs/report/2025/Goal-06/.
([16]) EUT C, C/2023/862, 8.12.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2023/862/oj.

2.4.5 EESK noterar att Global Gateway lyfts fram i yttrandet om blå diplomati som ett relevant verktyg för internationella samarbetsstrategier inom vatten- och sanitetsområdet när det gäller prioriteringen av mål 6 för hållbar utveckling. Global Gateway bör stärka EU:s ställning i den globala vattendiplomatin. Vattenfrågan bör integreras i hela Global Gateways pelarstruktur. Initiativet bör stödja vetenskapsdiplomati, gränsöverskridande styrning, hållbar vatteninfrastruktur, styrningsreformer och digitala vattenlösningar i partnerländerna. Utbildnings- och kompetenspelaren inom Global Gateway bör utnyttjas inom ramen för EU:s yttre åtgärder genom att främja kunskapsöverföring och kapacitetsuppbyggnad. Genom att förespråka den globala vattenagendan, däribland partnerskap som Water4All och framtida våtmarkspartnerskap, kan EU dessutom främja innovation och samarbete på global nivå.

2.4.6 EESK uppmanar FN att betona vikten av inkluderande styrning och berörda parters deltagande i genomförandet av målen för hållbar utveckling och i vattenförvaltningen. Olika åtgärder kan särskilt bidra till att påskynda uppnåendet av mål 6 för hållbar utveckling. Dessa omfattar bland annat att göra vatten till en global prioritering, stärka mobiliseringen av FN:s partner inom ramen för det internationella årtiondet för åtgärden ”Vatten för hållbar utveckling” (2018–2028) – i samarbete med FN:s rapportör om den mänskliga rätten till vatten – samt att bygga upp partnerskap med andra icke-statliga aktörer, såsom Världsekonomiskt forum, som har utsett 2026 till vattnets år ([17]).

2.4.7 Unga yrkesverksamma spelar en avgörande roll för den framtida vattenförvaltningen. EESK erkänner vikten av att stärka nästa generation av yrkesverksamma inom vattenområdet genom ledarskapsprogram och initiativ för kapacitetsuppbyggnad. I linje med UNESCO:s strategi för ungdomar inom vattenområdet bör insatserna ökas för att integrera ungdomars deltagande i vattenförvaltning, dialoger och innovationsekosystem.

2.5 **Vatten i multilaterala processer**: hållbarhetsmål 6, Agenda 2030 för hållbar utveckling och tiden därefter samt globala initiativ för återanvändning och lagring av vatten. FN:s generalförsamlings förklaring om vatten från 2010 bör stå i förgrunden för EU:s krav inför FN:s vattenkonferens 2026.

Såsom nämns i förklaringen om en blå giv bör blå diplomati leda till en global överenskommelse om vattenresiliens och en strategi för att återställa den globala hydrologiska cykeln. I detta avseende är det viktigt att snabbt genomföra de internationella avtalen, såsom Agenda 2030 för hållbar utveckling, Parisavtalet, det globala Kunming–Montreal-ramverket för biologisk mångfald och FN-fördraget om det fria havet.

2.5.1 EESK efterlyser internationell politik som bygger på principen om att förorenaren betalar och en försiktighetsansats för att hantera föroreningar vid källan och återställa ett skadat vattenkretslopp. Ett sådant tillvägagångssätt ser till att dricksvattenförsörjningen och avloppsvattentjänsterna fortsatt är ekonomiskt överkomliga och tar hänsyn till att det alltid är konsumenterna som får betala priset för uteblivna åtgärder mot föroreningar.

2.5.2 Multilateralism är ett viktigt verktyg i samband med resursbrist, hantering av exceptionella väderhändelser (översvämningar och torka), ojämlik resursfördelning mellan användare samt resursförluster eller slöseri.

2.5.3 Avrinningsdistrikt bör utgöra den primära enheten för analys, planering och beslutsfattande, även i gränsöverskridande sammanhang. Detta främjar samarbete mellan länder, regioner, användare och yrkessektorer, i enlighet med EU:s blå giv. EESK rekommenderar att plattformar för berörda parter på distriktsnivå kartlägger vattenresurserna och samlar in de bästa fallstudierna för att förbättra den gemensamma vattenförvaltningen, särskilt med hjälp av digitala verktyg och genom kunskapsutbyte. Kommittén stöder det civila samhällets övergripande deltagande i vattenförvaltningen.

2.5.4 Digital teknik, såsom satellitövervakning, interoperabla datasystem och digitala tvillingar, kan avsevärt förbättra förvaltningen och övervakningen av avrinningsdistrikt, stärka beredskapen och stödja evidensbaserat beslutsfattande.

([17]) https://www.weforum.org/stories/2026/01/what-is-blue-davos-everything-you-need-to-know/.

2.6 Investeringar i vatten: finansiering, teknik, innovation, kapacitetsuppbyggnad och vattensmart ekonomi.

2.6.1 Det krävs en kraftig ökning av investeringar och innovationer för att bygga en vattensäker framtid för alla senast 2030. Som FN har påpekat befinner vi oss i en tid av global vattenkonkurs ([18]), vilket understryker vikten av att erkänna vatten som en uppströmssektor och behovet av en omvandling av de finansiella systemen för att hantera denna situation. Detta kräver att nödvändiga ekonomiska förutsättningar säkerställs genom både offentlig och privat finansiering samt alternativa finansiella resurser för att överbrygga investeringsgapet och garantera långsiktig försörjningstrygghet. EESK noterar dock att utöver finansiella resurser krävs det även ökad effektivitet, förbättrade förvaltningsmetoder och optimering av befintliga system för att kunna hantera de globala vattenutmaningarna. EESK förespråkar därför gradvisa framsteg för att förbättra vatteneffektiviteten med åtminstone 10 % till 2030 och 20 % senast 2040 inom alla huvudsakliga vattenförbrukande sektorer där detta är nödvändigt.

2.6.2 För att uppnå en tryggad vattenförsörjning krävs ekonomiskt hållbara tjänsteleverantörer med förmåga att underhålla och modernisera infrastrukturen. Regelverken bör därför främja kostnadstäckning, effektivitetsincitament, resultatjämförelser och principen om att förorenaren betalar samtidigt som överkomligt pris och social rättvisa värnas.

2.6.3 Att investera i vatten är att investera i beredskap samt i samhällelig, demokratisk och ekonomisk resiliens, samtidigt som tryggad vattenförsörjning, vattenhållbarhet och vattenresiliens säkerställs. På global nivå beräknas infrastrukturgapet uppgå till 6,5 biljoner euro år 2040 ([19]). De offentliga utgifterna för vatten i utvecklingsekonomier uppgår till 0,24 % av BNP, samtidigt som privata investeringar står för mindre än 2 % av de totala vatteninvesteringarna i låg- och medelinkomstländer. Underinvesteringar och finansieringsmodeller som bara upprätthåller status quo gör det omöjligt att uppnå en vattensmart ekonomi. Erfarenheten visar att tillhandahållande av vatten genom offentlig infrastruktur är ett bra alternativ för allmänheten, industrin och jordbruket. Vatten är en kollektiv nyttighet som sol och vind. Vatten är den viktigaste råvaran i världen.

2.6.4 EESK påpekar att de hinder som finns för investeringar inom vattensektorn inte bara handlar om brist på kapital eller otillräcklig avkastning på investeringarna. Rättslig osäkerhet, begränsad kapacitet att förbereda projekt och svaga möjliggörande miljöer avskräcker såväl offentlig som privat finansiering. Kommittén betonar vikten av kapacitetsuppbyggnad, riskminskning och innovation för att skapa en gedigen projektportfölj som kan finansieras inom ramen för hållbarhetsmål 6. Finansieringsformer som kombinerar offentligt och privat kapital bör främjas för att se till att investeringarna leder till mätbara resultat när det gäller resiliens. EU:s bidrag till FN:s vattenkonferens bör uttryckligen ta upp frågan om investeringsberedskap och syfta till att återskapa investeringsacceleratorn för vattenresiliens på internationell nivå.

2.6.5 Kostnaden för uteblivna åtgärder måste beaktas i beslutsprocesser och investeringsanalyser som rör offentliga, privata och andra finansieringskällor. Det bör erkännas att blandad finansiering, ESG-relaterade instrument, naturkrediter och alternativa finansieringskällor, såsom resiliensrelaterad finansiering med transparenta mått, rapportering och integritet, behövs för att skydda konsumenterna och samtidigt möjliggöra resilienta investeringar. Investeringsportföljer bör systematiskt omfatta naturbaserade lösningar, däribland våtmarker, som investeringsbara tillgångar med sammantagna nyttor.

Bryssel den 18 juni 2026.

Séamus BOLAND
Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs ordförande

([18]) World enters era of ”global water bankruptcy” | UN News.
([19]) Stakeholder Think-Piece on Interactive Dialogue (f).